

A Kúria a dr. Kovács Gergely ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága (mint az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség jogutóda) alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított és a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 1.M.591/2010/8. számú ítéletével elbírált perében az említett számú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 1.M.591/2010/8. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 35.000 (harmincötezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 56.000 (ötvenhatezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

Az egyéni vállalkozó felperes egy ...i családi ház építésére kapott megbízást, amely munkában részt vett a tulajdonos, továbbá a felperes esetenként alkalmi munkavállalót alkalmazott. A tevékenység folytatásának idejét a megrendelő határozta meg.

2010. május 11-ére és 12-ére munkát ütemeztek be, ezért a felperes megállapodott ...nal, hogy őt egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmi foglalkoztatási formában segédmunkás munkakörben alkalmazza. A fenti napokra a felperes ...t bejelentette. 2010. május 12-én azonban az időjárás miatt tényleges munkavégzésre nem került sor, ezért a felperessel az alkalmazott abban állapodott meg, hogy a munkát a következő napon, május 13-án pótolják. A felperes a tényleges munkavégzési napra, vagyis május 13-ára ...t nem jelentette be. A munkáltató a jelenléti ívet a tényleges

helyzetnek megfelelően vezette, a foglalkoztatás napjaira a munkavállaló bérét kiegyenlítette, és a közterheket is megfizette.

Az alperesi jogelőd elsőfokú hatósága 2010. május 20-án munkaügyi ellenőrzést tartott, amely eljárást követően az MÜ 3258-17/2010-2207 számú elsőfokú határozatában a felperest 200.000 forint munkaügyi bírsággal sújtotta. A határozat indokolása szerint a felperes ... 2010. május 13-ai alkalmazását az APEH-nál nem jelentette be. A bírság mértékére vonatkozóan hivatkozott a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (Met.) 7. § (2), (5) és (7) bekezdésére azzal, hogy a bejelentés nélküli foglalkoztatással sérültek a munkavállaló munkaviszonyhoz kapcsolódó garanciális jogai. Ebben az időszakban ugyanis nem szerez szolgálati időt és a járulékfizetés elmaradásával az egészségügyi ellátása is bizonytalanná válhat. Az adott ügyben figyelembe vette, hogy a felperes egy jogszabályi előírást sértett meg.

A felperes fellebbezése alapján eljáró jogelőd másodfokú hatóság a 2010. szeptember 24-én kelt 7675-2/2010-5010. számú határozatával az elsőfokú határozatot részben megváltoztatta és azt kiegészítette, kötelezte a felperest, hogy az érintett munkavállaló vonatkozásában tegyen eleget az egyszerűsített foglalkoztatás bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a munkaügyi bírság tekintetében pedig az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása szerint az elsőfokú hatóság eleget tett a Met. 7. § (7) bekezdésében előírt mérlegelési kötelezettségének, és a munkaügyi bírság kiszabásakor figyelembe vette a jogszabály megsértésével okozott jogellenes állapot időtartamát, az okozott hátrány nagyságát, a megsértett jogszabályi előírások számát és hatását, valamint az érintett munkavállalók számát. Ennek alapján az elkövetett szabálytalansággal arányban állóan állapította meg a bírság összegét.

A felperes a határozatok ellen keresetet terjesztett elő a munkaügyi bíróságon, amelyben elsődlegesen a határozatok megváltoztatását és a bírság minimum összegben való meghatározását, másodlagosan pedig a határozatok hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Keresetében nem vitatta a szabálytalanság tényét, sőt, a körülményekre maga hívta fel az ellenőrzést végző munkaügyi felügyelő figyelmét. A két bejelentés felcserélődött, ezzel azonban sem az állam, sem az alkalmi munkavállaló nem károsodott. Érvelése szerint az alperes nem mérlegelte az adott ügy körülményeit, mely szerint a bejelentett és a ledolgozott napok száma pontosan megegyezett.

A Veszprémi Munkaügyi Bíróság az 1.M.591/2010/8. számú ítéletével az alperes 3258-22/2010-2207. számú határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására, és új határozat

hozatalára utasította, továbbá kötelezte a felperes részére 25.000 forint perköltség megfizetésére.

A bíróság az ítélet indokolásában hivatkozott a Met. 7. § (7) bekezdésében foglalt mérlegelési szempontokra, továbbá a 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 72. § (1) bekezdés ec) továbbá ef) pontjaira, és azt állapította meg, hogy az elsőfokú határozat tartalmazza a jogszabály megjelölését, ugyanakkor hiányoznak a jogszabályi felsorolással kapcsolatos ténymegállapítások és azok súlyának értékelése. Álláspontja szerint továbbá nem állapítható meg, hogy az alperes az ügy konkrét, az általánostól eltérő körülményeit értékelte-e, és azt milyen módon vette figyelembe a bíróság kiszabása során.

A bíróság jogi érvelése szerint nem mellőzhető azon körülmények vizsgálata és értékelése, hogy a felperes ténylegesen hány napra jelentette be a munkavállalóját, és a foglalkoztatás valójában hány napig tartott. A kiszabott bírság összegében ugyanis valamennyi körülménynek tükröződnie kell. A másodfokú határozat az elsőfokú közigazgatási döntést helybenhagyta, csupán a kapcsolódó jogszabályi hivatkozást és annak értékelését bővítette ki, azonban nem értékelte a felperes által hivatkozott körülményeket.

Mindezek alapján a bíróság a másodfokú határozatot hatályon kívül helyezte és a másodfokú hatóságot új eljárásra utasította avval, hogy az eset valamennyi körülményére kitérve kell a mérlegelésről számot adni a határozatban, amelyben nemcsak a jogszabály szövegének ismételését, hanem annak az adott ügyre vonatkozóan tett értékelését is ki kell fejtenie.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a munkaügyi bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan pedig a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, valamint a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a Veszprémi Munkaügyi Bíróság ítélete sérti a Pp. 220. §-ában foglaltakat, mert annak rendelkező része végrehajthatatlan kötelezést tartalmaz. A munkaügyi bíróság ítélete ugyanis az elsőfokú közigazgatási határozatot helyezte hatályon kívül, és a másodfokú hatóságot utasította új eljárásra.

Érdemben is támadta a munkaügyi bíróság ítéletét és állította, hogy az sérti a Pp. 339. § (1) bekezdését, mert jogszerűen meghozott másodfokú közigazgatási határozatot helyezett hatályon kívül. Nem értett egyet az ítélet indokolásában foglaltakkal és állította, hogy a bejelentett munkanapok száma közötti differenciálás azért nem lehetséges, mert a 2009. évi CLII. törvény (Eftv.) nem enged eltérést, meghatározza, hogy a bejelentést miként kell teljesíteni,

és annak módosítása, valamint visszavonásának módjáról is rendelkezik. A jogszabályi előírás szerint amennyiben a foglalkoztatás az Eftv. szabályainak nem felel meg, nem alkalmazhatók rá az egyszerűsített szabályok (Eftv. 1. §). Ebből a szabályozásból ezért egyértelműen az következik, hogy nem mindegy az, hogy a bejelentés a ténylegesen munkavégzéssel töltött napokra szól-e vagy a munkáltató által kiválasztott időpontra. A felperesnek volt lehetősége a törvényes határidőn belül a bejelentés korrigálására és a jogszerű állapot helyreállítására, azonban ezt nem tette meg.

Jogi érvelése szerint az elsőfokú hatóság eleget tett a Met. 7. § (7) bekezdésében foglalt mérlegelés szempontjainak, és a munkaügyi bírság kiszabásakor értékelte a jogszabály megsértésével okozott jogellenes állapot időtartamát (egy nap), az okozott hátrány nagyságát (a bejelentés hiánya a legsúlyosabb munkáltatói kötelezettségszegés), a megsértett jogszabályi előírások számát (egy) és hatását (anyagi hátrány nem érte a munkavállalót), valamint az érintett munkavállalók számát (egy fő). A felperes gazdasági helyzetét, továbbá azt a körülményt, hogy a számítógépes rendszer használata számára nehézségeket okozott, nem vonhatta a mérlegelés körébe. Azt a körülményt, hogy a bejelentett napok száma megfelelt a tényleges foglalkoztatásnak, csak az időpont volt eltérő, szintén nem lehetett figyelembe venni, mert a jogszabályi előírástól eltérő foglalkoztatás jogszerűtlennek minősült az Eftv. alapján.

Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 2001. évi 404. számú bírósági határozatára és állította, hogy a kialakult és következetes bírói gyakorlat szerint a mérlegelési jogkörben hozott határozatok akkor tekinthetők jogszerűnek, ha a hatóság a tényállást kellően feltárta, a vonatkozó eljárási szabályokat betartotta, számot adott a mérlegelés szempontjairól és határozatának indokolásából a mérlegelés jogszerűsége megnyugtatóan megállapítható.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy a munkaügyi bíróság az ítélet rendelkező részében, számszerűen az elsőfokú közigazgatási határozatot helyezte hatályon kívül, azonban a másodfokú hatóságot utasította új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára. A fenti jogszabálysértés elírásnak tekinthető, mert az ítélet indokolásában a munkaügyi

bíróság a másodfokú határozat hatályon kívül helyezésére utalt. Ebből következően az eljárási szabályok megsértése nem volt az ügy érdemét érintő súlyú.

A bíróság határozatának indokolásában a Ket. 72. § (1) bekezdésében foglaltak megsértését róta fel a közigazgatási hatóságok terhére, és azt állapította meg, hogy a határozatokból hiányoznak a jogszabályi felsorolással kapcsolatos ténymegállapítások és azok súlyának értékelése. Nem tárták fel továbbá az ügy konkrét, az általánostól eltérő körülményeit, azokat nem értékelték és nem támasztották alá, hogy miért 200.000 forint munkaügyi bírság kiszabására került sor a felperessel szemben.

Az alperesi jogelőd elsőfokú hatósága a 3258-17/2010-2207. számú elsőfokú határozatában a Met. 7. § (7) bekezdésében foglalt szempontok alapján mérlegelte, hogy a felperes a bejelentés nélküli foglalkoztatással a munkaviszony létesítésének alapvető szabályát sértette meg, amely hátrányos a munkavállaló számára, mert sérülnek a munkaviszonyhoz kapcsolódó garanciális jogai. Figyelembe vette továbbá, hogy a munkáltató egy jogszabályi előírást sértett meg, és ez alapján állapította meg a 200.000 forintos munkaügyi bírság összegét. A másodfokú határozat megállapította, hogy az elsőfokú határozatban a Met. 7. § (7) bekezdése alapján figyelembevételre került, hogy jogszabály megsértésével okozott jogellenes állapot időtartama egy nap volt, egy jogszabályi előírás megsértésére, egy fő vonatkozásában került sor, valamint a hatóság mérlegelte az okozott hátrány nagyságát is.

Mindezekből következően a munkaügyi bíróság megalapozatlanul állapította meg, hogy a közigazgatási hatóságok a bírság összegének megállapításánál nem vették figyelembe a Met. 7. § (7) bekezdésében foglalt mérlegelési szempontokat.

A következőket bírói gyakorlat szerint a mérlegelési jogkörben hozott határozatok akkor tekinthetők jogszerűnek, ha a hatóság a tényállást kellően feltárta, a vonatkozó eljárási szabályokat betartotta, számot adott a mérlegelés szempontjairól és határozatának indokolásából a mérlegelés jogszerűsége megnyugtatóan megállapító. A perben a felülvizsgált közigazgatási határozatok ezen kritériumoknak megfeleltek. A 2010. május 20-án megtartott munkaügyi ellenőrzés során tapasztalt felperesi szabálysértés tekintetében a tényállás nem volt vitatott. A felperes a jogelőd alperesi határozatot tudomásul vette, azok megalapozottságát elismerte. Ennek jogszabályi következménye volt a munkaügyi bírság kiszabása, a felperes a bírság jogalapját a perben nem vitatta, csupán az összecszerűség tekintetében kért méltányos elbírálást.

Miután a Met. 7. § (7) bekezdésében foglalt mérlegelési szempontok megsértése nem volt megállapítható, az ügy a rendelkezésre álló

adatok alapján - mivel a felperes a szabályszegés tényét elismerte - érdemben elbíráلható volt, a munkaügyi bíróság megalapozatlanul helyezte hatályon kívül a másodfokú közigazgatási határozatot.

A fentiek alapján ezért a Kúria munkaügyi bíróság ítéletét a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperes keresetét elutasította.

A Kúria a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése, az illetékről az 1990. évi XCIII. törvény 43. § (1) bekezdése, 39. § (3) bekezdés d) pontja és az 50. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2012. szeptember 5.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Dr. Stark Marianna s.k. bíró*

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő